

Sygn. akt I ACa 1755/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Górczanowska SSA Jerzy Bess
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa B. J.

przeciwko P. J.

o rozwód

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 28 września 2015 r. sygn. akt I C 222/15

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że kwotę „900 zł” obniża do kwoty „500 zł (pięćset złotych)”, a kwotę „800 zł” obniża do kwoty „500 zł (pięćset złotych)” i po słowie: „rat” dodaje „a dalej idące powództwo o alimenty oddala”;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 540 zł (pięćset czterdzieści złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Barbara Górczanowska SSA Jan Kremer SSA Jerzy Bess

Sygn. akt I ACa 1755/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym w części wyrokiem z dnia 28 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu orzekł rozwód małżeństwa stron - powódki B. J. z pozwanym P. J. bez orzekania o winie, uregulował wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron W. urodzoną w (...) r. i V. urodzoną w (...) r. oraz kontakty pozwanego z dziećmi, a także

zasądził na rzecz małoletnich alimenty od pozwanego odpowiednio w kwotach 900zł i 800zł miesięcznie. Ponadto orzeczono o kosztach postępowania.

W zakresie dotyczącym przedmiotu zaskarżenia apelacją Sąd Okręgowy ustalił, że powódka ma 27 lat mieszka z córkami w S. w domu należącym do jej ojca, z wykształcenia jest kosmetyczką, w przeszłości prowadziła własny salon kosmetyczny, który zamknęła będąc w zaawansowanej ciąży. Pracowała przez krótki czas w kwiaciarni. Aktualnie nie pracuje. Nie posiada dochodów, poza alimentami na dzieci, nie partycypuje w kosztach utrzymania domu w którym mieszka. Matka powódki mieszka na stałe w Niemczech i tam pracuje.

Pozwany ma 28 lat mieszka aktualnie w domu swojego ojca w R. i w dacie orzekania przez Sąd I instancji pracował w Rumunii prowadząc działalność przy produkcji dachówki, do domu wraca na weekendy samochodem służbowym; dochód jego firmy w 2014 r. wyniósł 54 080zł. W 2015 r. osiąga dochód na poziomie 7000 - 8000zł miesięcznie, ale z tej kwoty opłaca składkę na ZUS, składkę zdrowotną zaliczkę na podatek dochodowy, rachunki za telefon – łącznie ok. 1470 zł, a także wyżywienie, papierosy, spłaca kredyt zaciągnięty wraz z żoną (460zł miesięcznie), partycypuje w kosztach utrzymania domu przekazując ojcu 200zł miesięcznie.

Strony w okresie 30 sierpnia 2011 r. do 16 stycznia 2014 r. pozostawały w rozdzielności majątkowej.

Koszty utrzymania małoletniej W. uczęszczającej do II klasy szkoły podstawowej wynoszą około 1300 zł miesięcznie, w tym między innymi karate i taniec – 120 zł, zabawa i rozrywki – 200 zł, dojazdy do szkoły – 200 zł, udział w kosztach utrzymania domu 130 zł.

Koszty utrzymania czteroletniej V. wynoszą 1100 zł miesięcznie, w tym koszty środków czystości i pampersów - 100zł, opłaty za przedszkole - 200 zł, dowóz do przedszkola – 100zł, leczenie – 34 zł, koszty partycypacji w utrzymaniu domu 130 zł.

W trakcie procesu prawomocnie orzeczone zabezpieczenie wynosiło kwoty zasądzone w wyroku. Sąd wskazał także na osobiste starania powódki w opiece nad dziećmi.

Wyrok ten zaskarżył apelacją pozwany w zakresie orzeczenia o alimentach - punkt III w części - wnosząc o zmianę orzeczenia w tym zakresie i orzeczenie alimentów w kwotach po 500 zł na każde z dzieci. Pozwany zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych odnośnie majątkowych i zarobkowych możliwości pozwanego, błędne ustalenia dotyczące kosztów wyżywienia dzieci, jak i pozostałych kosztów, a w szczególności udziału w kosztach utrzymania domu. Zarzucił także naruszenie art. 135 § 1 i 2 kro przez przyjęcie, że stan faktyczny uzasadnia zasądzenie kwoty 1700zł na dwoje dzieci w tym wieku. Wniósł o zasądzenie kwot po 500zł , łącznie 1000zł. W uzasadnieniu zarzucił, że zarabia w Rumunii około 4500zł, pracuje jako samo zatrudniony, ponosi koszty działalności gospodarczej. Zarzucił, że powódka korzystała z telefonu do wrózek i zobowiązany był ponieść z tego tytułu znaczne koszty. Podniósł, że córka może uczęszczać do szkoły bez dojazdu. Powódka nie wykorzystuje możliwości zarobkowych, nie ponosi kosztów mieszkania, a przyjeżdżając przywozi rzeczy dla dzieci.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie, podniosła, że Sąd uwzględnił wszystkie wydatki pozwanego. Koszty utrzymania ustalono prawidłowo. Sąd uwzględnił możliwość zatrudnienia powódki.

Pozwany wniósł o dopuszczenie dowodów wskazujących nowe okoliczności, a to zakończenie działalności w Rumunii i zakończenie działalności gospodarczej wobec utraty tego zlecenia, a także podjęcia pracy z dniem 1 grudnia 2015 r., oraz zmiany szkoły do której uczęszczała córka, co spowodowało brak kosztów dowozu.

Pozwany złożył także wniosek o zmianę sposobu zabezpieczenia na czas postępowania w dniu 14 marca – wniosek z daty 7 marca 2016 r. Sąd wniosek ten oddalił na rozprawie apelacyjnej w dniu 23 marca 2016 r.

Powódka wniosła także o dopuszczenie nowych dowodów zaświadczenia z leczenia szpitalnego – stanu zdrowia, kosztów przedszkola i zajęć dodatkowych córki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna.

Sąd Apelacyjny dopuścił zawnioskowane przez strony nowe dowody i w związku z tym poczynił dalsze ustalenia faktyczne, przy wykorzystaniu poczynionych przez Sąd I instancji. Apelacja zakwestionowała część ustaleń faktycznych dotyczących kosztów utrzymania dzieci i możliwości zarobkowych stron.

Przed przystąpieniem do ustalenia kosztów utrzymania dzieci w tej sprawie Sąd Apelacyjny zauważa, że przy deflacji występującej w latach 2014r. , 2015 r. i jak dotąd w 2016 r. aktualne pozostają wyliczenia zawarte w raporcie (...)S. w W., uwzględniającym poziom wydatków w 2012 r. Dane te mają charakter ilustracyjny, pomocniczy dla oceny twierdzeń stron skonkretyzowanych w sprawie. Według nich szacunkowy koszt wychowania dziecka do 20 roku życia wynosi przy jedynaku 176 000zł, przy dwojce dzieci 317 000zł, a przy trójce 422 000zł. Kolejne 5 lat podnosi ten koszt o 55 000zł. Dane te ilustracyjnie wskazują, że przy zwykłym poziomie dochodów koszt utrzymania dziecka wynosi średnio miesięcznie około 700zł miesięcznie na dziecko w rodzinie z dwojką dzieci na przestrzeni 20 lat. Kwota ta jest zróżnicowana w zależności od wieku dzieci i dla dzieci młodszych kwota ta będzie niższa. Uwzględniając upływ czasu mimo deflacji, przy wzroście płac, zapewne będzie ona aktualnie już wyższa wobec wzrostu poziomu życia, przy zachowaniu proporcji do wieku dzieci.

Sąd Apelacyjny ustalił, że po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji zmieniła się sytuacja materialna pozwanego co wynika ze zmiany warunków pracy pozwanego. Pozwany zaprzestał działalności gospodarczej, jako samo zatrudniony w Rumunii i podjął pracę w R. w firmie o nazwie w części tożsamej z nazwą kontrahenta w Rumunii, z wynagrodzeniem 2600 zł miesięcznie plus premia uznaniowa 10 %, jako operator maszyn. W. J. podjęła naukę w szkole w B. w miejsce R., dokąd była dowożona, a więc odpadły koszty dowozu. V. uczęszcza do przedszkola. Z przedłożonego zaświadczenia wynika, że jest to całodzienna opieka nad dziećmi prowadzona jako działalność gospodarcza osoby fizycznej pod nazwą (...) w K. z odpłatnością 400zł miesięcznie plus 70 zł zajęcia dodatkowe. (zaświadczenia , dokumenty K. 278, 279, 280, 281 – 285; 297). Poprzednio korzystała z przedszkola z odpłatnością 200zł miesięcznie.

Powódka nie może podjąć pracy, gdyż jest w ciąży (k. 295 – 297). Z wypowiedzi pozwanego wynika, że powódka nie jest z nim w ciąży. Sąd uwzględnia domniemanie dotyczące pozwanego.

Koszty utrzymania dzieci ustalone przez Sąd I instancji są wyliczone ponad możliwości stron, a w części i potrzeby. Zdziwienie wywołuje koszt zakupu pampersów dla czterolatki. Zdaniem Sądu Apelacyjnego także niezasadne jest określenie partycypacji w kosztach utrzymania domu ojca powódki. Sąd I instancji wskazał, że koszty utrzymania to wyżywienie – 400zł, środki czystości – 50zł, pomoce szkolne – 50zł, odzież – 100zł, co stanowi wydatki niezbędne. Zakres zajęć dodatkowych oraz rozrywki podlegają ocenie stosownie do możliwości, jak i wykazania w sprawie. Uwzględniając zajęcia dodatkowe i dalsze rozrywki otrzymujemy kwotę pomiędzy 700 a 800zł miesięcznie. Podobnie jest w przypadku młodszej córki stron. Dokonując dodatkowych ustaleń Sąd Apelacyjny za wiarygodne przyjął przedstawione, nie kwestionowane dokumenty przedłożone przez strony, jak i oparł się na ustaleniach Sądu I instancji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego brak podstaw do wliczania do obowiązku alimentacyjnego kosztów mieszkania i jego utrzymania . W kwocie alimentów należy uwzględnić niejako ryczałtowo koszty zużycia wody, prądu, gazu do gotowania i ogrzania wody użytkowej dla dzieci. Jednak koszt utrzymania i ogrzania mieszkania obciąża rodzica któremu powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej i zobowiązany jest zapewnić dla siebie takie mieszkanie, które umożliwia pobyt z nim dzieci. Stany faktyczne mogą pogląd ten modyfikować. W przypadku rozpoznawanej sprawy wyliczony przez Sąd I instancji koszt utrzymania domu nie odnosi się do powierzchni potrzebnej i odpowiedniej dla dzieci, sposobu korzystania z niego, jak i szeregu dalszych okoliczności.

Analiza dochodów stron w 2014 r. prowadzi do wniosku, że dochody netto pozwanego, a więc i rodziny wynosiły około 4500zł miesięcznie. Uwzględniając pomieszczenie przychodów z dochodami za 2015 r. w czasie pracy pozwanego w Rumunii Sąd przyjmuje, że były one porównywalne z dochodami w 2014 r., a ich szczegółowe ustalenie wobec ustania

samo zatrudnienia nie wpływało na orzeczenie. Sąd zauważa jednak, że przy ustaleniach Sądu Okręgowego i przyjęciu, że potrzeby rodziców są równe potrzebą dzieci, a są wyższe, to w 2014 r. zabrakłoby pieniędzy na ich pokrycie; dochody 4500zł, a przy trzech osobach (rodzice starsza córka) i kwocie 1100zł młodsza córka, potrzeby przekroczyły uzyskane dochody i to bez rozważania kredytów, utrzymania samochodu i.t.p. Nie umniejszając potrzeb dzieci muszą one mieścić się w rzeczywistych warunkach funkcjonowania rodziców żyjących razem. Zmiana okoliczności faktycznych zdezaktualizowała ustalenia poczynione przy zabezpieczeniu powództwa.

Z przedstawionych przyczyn orzeczenie uległo zmianie, przy przyjęciu, że obecne możliwości zarobkowe pozwanego są mniejsze niż poprzednio, około 2900zł miesięcznie brutto, a nadto pozwany zobowiązany jest do zapewnienia dzieciom właściwych warunków w czasie kontaktów i ponoszenia związanych z tym kosztów. Wyrok reguluje wysokość alimentów według potrzeb i możliwości z daty jego wydania. Z tych przyczyn na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczenie uległo zmianie w części zaskarżonej. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.